

AÇIK MEKTUP: ANAYASAMIZ HALEN YÜRÜRLÜKTE Mİ?

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun cevaplamaı gereken tek soru "Anayasamız halen yürürlükte mi?" sorusudur.

Evet, İstanbul Sözleşmesi son derece önemlidir, hayatidir. Evet, İstanbul Sözleşmesi'nden "çıkış" kadınlarımızı tamamen yok sayarak yapılmıştır. Ancak, Danıştay'dan "Sözleşme'nin değerlendirilmesini" beklemiyoruz: İstanbul Sözleşmesi zaten *halkımızın %100'ünü temsil eden TBMM tarafından oybirliği ile uygun bulunmuştur ve onaylanmıştır*.

Danıştay'dan beklediğimiz tek şey: Anayasamızın halen yürürlükte olup olmadığını beyan etmesidir.

Anayasamızın 87. Maddesine göre, *bir kanunu değiştirmeye veya kaldırmaya sadece TBMM yetkilidir*. Anayasamızın 90. Maddesine göre de bir kanunla onaylanmış, "usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir". Üstelik, İstanbul Sözleşmesi gibi temel haklara ilişkin uluslararası anlaşmalar, kanunlara göre üstün bir konumdadır; olağan kanunlarla bir çelişki olduğunda, uluslararası anlaşma hükümleri "esas alınır" [90. Madde, son fıkra].

Anayasamızın 104. Maddesi 17. Fıkrasına göre de i) temel haklar, ii) kanunla düzenlenmesi öngörülen konular, iii) kanunda açıkça düzenlenen konular, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemez, bu konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılamaz.

İstanbul Sözleşmesi gibi *kanun hükmündeki* uluslararası sözleşmeler, elbette ki 9 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (3. Maddesinin) *kapsamı dışındadır*. Bu Kararname ancak ve ancak Kanun onayı gerektirmeyen, tek başına yürütmenin tasarrufunda olan ve Anayasamızda 90. Maddede istisnai olarak tarif edilen uluslararası anlaşmalar için geçerli olabilir (bunlar bildiğiniz gibi, "uygulama"/kısa süreli ticari, teknik anlaşmalardır). İstanbul Sözleşmesi'nden "çıkışa" ilişkin 19 Mart 2021 tarihli *Cumhurbaşkanı Kararı'nın* bu yüzden *hiçbir hukuki dayanağı yoktur, anayasamıza açıkça aykırıdır*. [9 Sayılı Kararname de ayrıca AYM'ye gönderilmelidir: Belirsiz hükümlerinin yol açtığı yanlış uygulama ortaya çıkmıştır].

Kanunla onaylanan uluslararası anlaşmalar yürütmenin tek başına yetkisinde değildir: Aksini kabul etmek *Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin iradesini ve varlığını yok saymaktır*. Aksini kabul etmek, *Anayasamızın %100 açık hükümlerini yok saymaktır*. Aksini kabul etmek, ülkemizde

zaten ağır yaralı olan *hukuk devletinin "artık tamamen bittiğinin" ilanı olur.*

İstanbul Sözleşmesi'nden bir Cumhurbaşkanı Kararı ile bir günde ülkemizin çıkabileceği onaylarsa; yarın sabah uyandığımızda, yıllar üzerinde TBMM'nin onayladığı tüm uluslararası sözleşmelerden ülkemiz çıkmış olabilir! *1 kişiye, tüm halkımızı temsil eden TBMM'nin iradesini tamamen yok sayma hakkı vermek demektir.*

Tüm bir millet sizi daima bu konuda vereceğiniz kararlarla hatırlayacaktır. Daha önemlisi, çocuklarınız ve torunlarınız sizi bu konuda vereceğiniz kararlar, duruşunuzla, hatırlayacaklardır.

Saygılarımla. Av. Ece Güner Toprak.